

ZPRAVODAJ OBCE ŠTĚMĚCHY

č. 5

LISTOPAD 2011 – LEDEN 2012

Úvodní slovo starostky

Milí spoluobčané,

před pár dny jsme se rozloučili se starým rokem a přivítali rok nový, rok 2012. Jaký byl rok 2011 a jaký bude ten nadcházející?

Pro některé z Vás byl rokem radostným, úspěšným a spokojeným. Pro některé, bohužel, rokem smutným, protože jste se rozloučili se svými nejdražšími, rokem plným starostí a bolesti v souvislosti s přibývajícimi zdravotními potížemi či rokem složitým v souvislosti se ztrátou zaměstnání.

Jaký byl rok 2011 z pohledu obecního? Dovolím si prohlásit rok 2011 za rok poměrně úspěšný. Na konci loňského roku nás bylo 306, se 2 občany jsme se rozloučili, 2 se odstěhovali, 4 přistěhovali a jeden občanek se narodil. Do nového roku tedy vstupujeme v počtu 307.

To, co jsme si předsevzali, se podařilo naplnit. Vyměnili jsme okna v kulturáku, vybavili objekt dálkově ovládaným roletovým systémem, řádně vygruntovali a opravili severní fasádu. Využili jsme tak dotace z Fondu Vysočiny. Na návsi jsme za evropské peníze zrekonstruovali a rozšířili veřejné osvětlení. Když jsme se rozhodli využít moderní, úsporné a k životnímu prostředí šetrné leddiodové technologie, ani jsme netušili, jakou vlnu zájmu z okolních vesnic, ale i měst, to vyvolá. Díky vynikající spolupráci se ZO ČSOP Kněžice se podařilo z valné části obnovit švestkovou alej ke Kozině, která byla založena v roce 1935. Díky dobré spolupráci se skupinou fotbalistů a jejich fanoušků se práce na úpravě fotbalového hřiště posunuly o kousek blíže očekávanému cíli. Hlavně jsme zaseli trávu a spustili závlahový systém. Provedli jsme změnu územního plánu, díky které vzniklo na zahradě Kovářových ještě jedno stavební místo. Absolvovali jsme několik kontrol na dotované akce až od roku 2005 bez nálezu, takže jsme nemuseli vrátit jedinou korunu. A věřte, že to není naprostou samozřejmostí.

S uspokojením musím konstatovat, že i společenský a sportovní život pokračoval v již zažitých tradicích. S jednou výjimkou. V loňském roce vyběhly na fotbalový trávník i naše fotbalistky.

Ze všeho nejvíc si však vážím poklidného a přátelského soužití. Současná doba, zejména celospolečenská nálada s sebou přináší řadu nepříjemných jevů. Čím dál tím častěji reptáme na kde co. S velkým vděkem si však musíme říci, že loňský rok k nám byl skutečně vlídný, naše obec nestihla žádná přírodní katastrofa, žádný násilný čin, ale také, a to v neposlední řadě, žádné nevráživosti a spory mezi sousedy. A za to Vám všem upřímně děkuji.

Co plánujeme v roce 2012? V první řadě bychom chtěli dokončit a uvést do provozu fotbalové hřiště na Vrchách. Nejdůležitější stavbou bude oprava mostního objektu u Jednoty, která dále umožní rozšíření chodníku k autobusové zastávce. Po dobu realizace bude obec průjezdná, ale nebude průchozí, což především občanům dolní části obce způsobí určité komplikace. Věřím, že to všichni zvládneme. Po dobu stavby (cca 3 měsíce) bude provizorně zřízena druhá autobusová zastávka na Pešově.

Věříme, že bude už konečně rozhodnuto o výstavbě kanalizace a čističky odpadních vod, ať už kladně, nebo záporně. Delší doba trvající naděje a nejistoty financování stavby z veřejných zdrojů nepříjemně brzdí další rozvoj obce.

Vážení spoluobčané, dovoluji Vám všem na prahu nového roku popřát především pevné zdraví, rodinnou a občanskou pohodu a hlavně jistotu žití – jistotu dobrého rodinného zázemí, jistotu zaměstnání, jistotu dostupné zdravotní a sociální péče, jistotu vzájemné sousedské pomoci a také jistotu žití bez válek a lidského utrpení.

S úctou

Marie Báňová, starostka obce

Pozvánka k účasti na připravovaných akcích:

Hasičský ples je jedinou společenskou akcí svého druhu ve Štěměchách, a tak jeho přípravě věnují členové místního sboru mimořádnou pozornost. Každoročně přemýšlejí o tom, jak tuto akci zpestřit, aby přilákala co nejvíc účastníků. Tradičně pestrý jídelníček (letos se můžete těšit na smažené speciality) promýšlí osazenstvo kuchyně již dlouho dopředu, padají nejrůznější návrhy ohledně jeho rázu či přípravě programu celého plesání.

Na základě iniciativy oficiálního pamětníka sboru pana Vladimíra Fialy rozhodli se hasiči po delší době obnovit kdysi tradiční součást plesu – Českou besedu. Věříme, že jejich taneční vystoupení v průběhu plesu se setká s úspěchem v podobě mnoha a mnoha spokojených diváků. Kromě toho mnohačlenný pěvecký sbor místního sboru chystá posvětit a pokřtít nové vycházkové uniformy premiérovým uvedením Hymny štěměšských hasičů, která byla složena speciálně pro tuto příležitost.

Zveme tímto vás všechny, vaše blízké i vzdálené kamarády, blízké i vzdálené příbuzné a známé: Přijďte na náš ples – s H-Bandem si zatancujete a společně se pobavíme.

Ze zasedání zastupitelstva obce

- 10.11.2011 – ZO schválilo změny systému úhrady svozu komunálního odpadu - poplatek ve výši 400 Kč/obyv./rok, poplatek chalupářů – 500/Kč za nemovitost a rok**
- **ZO schválilo podání žádosti o dotaci na komplexní úpravy veřejných prostranství v celkové výši 6 043 657,-- Kč**
 - **ZO schválilo záměr prodeje pozemků**
 - **O rozhodlo poskytnout finanční příspěvek mateřské škole v Předíně ve výši 5.000,-- Kč**

- 8.12.2011** - ZO schvaluje obecně závaznou vyhlášku O místním poplatku za provoz, shromažďování a likvidaci komunálního odpadu
- ZO jmenuje inventarizační komisi
 - ZO schvaluje Smlouvu o právu provést stavbu s ŘSD ČR – mostní objekt silnice I/23
 - ZO schvaluje prodej pozemků parc. č. 147, 495/11, část. parc.č. 1944/2 a 496/1
 - ZO rozhodlo neuzavřít se společností Telefonica the Czech republic, a.s, smlouvu o zřízení věcného břemene z důvodu pro obec nevýhodných podmínek
 - ZO rozhodlo poskytnout Oblastní charitě finanční dar ve výši 5.000,-- Kč na úhradu provozních nákladů „Domova pro matku a dítě“
- 19.12.2011** - ZO pověřuje vedením kroniky obce paní Mgr. Radku Řepovou
- ZO schvaluje poskytnutí finančního daru na opravu farního kostela v Předíně ve výši 50 tis. Kč
 - ZO schvaluje vyrovnaný rozpočet pro rok 2012
-

Autor Dalibor Toufar

Rozpočet obce 2012

Výdaje		Příjmy	
Lesy materiál - stromky, nátěr	50 000	Daň z příjmů fyz. osob ze záv. činn.	450 000
Lesy -služby, natírání, vyžínání	220 000	Daň z příjmů fyz osob ze samost. činn.	40 000
Dopravní obslužnost	60 000	Daň z příjmů právnických osob	500 000
MŠ dar	5 000	DPH	1 100 000
ZŠ - úhrada provozních výdajů	200 000	Popl. za kom.odpad	137 000
KD Materiál	10 000	Poplatek ze psů	3 000
KD Plyn	28 000	Správní poplatek	500
KD El. energie	5 000	Daň z nemovitostí	200 000
Tělovýchova voda	2 000	Dotace na výkon státní správy	60 500
Dětský den materiál	2 000	Použití přebytku	296 730
Pohoštění dětský den	5 000	Lesy	250 000
Veřejné osvětlení	1 000	Pronájem pozemků	25 000
Mikroregion - členský příspěv.	1 500	Pronájem nebytových prostor	1 800
Nebezpečný odpad	10 000	Pronájem bytu	13 200
Odpad komunální	90 000	Úroky	3 500
Esko - T - členský příspěvek	1 600	Služby a výrobky	50 000
VaK příspěvek	3 020	Prodej pozemku	20 000
Refundace	3 000	Zřízení věcného břemene	40 000
Zastupitelé	390 000	Poplatek za reklamu	5 000
Zastupitelé zdr.poj.	20 000		
Dary	15 000		
Platy zaměstnanců	125 000		
Soc.poj.	32 500		
Zdr. poj.	11 500		
Dohody o provedení práce	20 000		
Knihy - tisk Zpravodaje	15 000		
Drobný hm.majetek	50 000		
Materiál	20 000		
Plyn OU	40 000		
El. energie	35 000		
Pohonné hmoty a maziva	30 000		
Pošta	1 000		
Telefon, internet	2 000		
Poradenství	5 000		
Školení	4 000		
Zpracování dat	25 000		
Služby	20 000		
Pohoštění - důchodci	8 000		
Kolky	3 000		
Koupě pozemků	24 300		
Platby daní a poplatků	3 500		
Služby peněž. ústavů	10 000		
Úvěr - úroky	6 000		
Oprava fasády KD + akustika	104 000		
Kanalizace	200 000		
Kompl. úpravy veřejných prostr.	1 046 732		
Obnova památných stromů	32 000		
Fotbalové hřiště	80 580		
Výškopisné zaměř. lok. pro RD	30 000		
Rozhledna	60 000		
Počítač	30 000		
Celkem	3 196 232	Celkem	3 196 232

Informace z činnosti obecního úřadu:

- **Máme nový digitalizovaný operát**

Dnem 28.12.2012 nabyla účinnosti digitalizace našeho katastrálního území. Znamená to tedy, že dva ručně kreslené mapové podklady – tedy „zjednodušená evidence“, která respektovala původní vlastnické vztahy, a novější „evidence vedená v Katastru nemovitostí“ byly sloučeny do jednoho operátu. Ode dne vyhlášení tedy existuje jediná evidence. Pro vlastníky pozemků, kteří pronajali pozemky zemědělskému družstvu, vyplývá z této změny povinnost podat nejpozději do 31.1.2012 daňové přiznání k dani z nemovitostí u Finančního úřadu v Třebíči. Nově vypočtenou daň pak je poplatník povinen uhradit nejpozději do 31.5.2012. Zemědělské družstvo pak uzavře s vlastníky pronajatých pozemků dodatky k nájmemním smlouvám a tuto daň uhradí družstvo pronajímatelům společně s nájmem koncem roku. Obecní úřad nabízí pro usnadnění příslušné formuláře a pomoc při jejich vyplnění.

Úřední hodiny obecního úřadu budou ve 4. týdnu rozšířeny
ve dnech 24.1.2012 – 27.1.2012 od 17.00 do 20.00 hodin.

- **Poplatek za likvidaci odpadů**

Od 1.1.2012 nabývá účinnosti Obecně závazná vyhláška č. 1 / 2011 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

Co to v praxi znamená?

1. Úhrada poplatku za odvoz odpadů prostřednictvím SIPO je k 1.1. 2012 hromadně zrušena. Nemusíte tedy podnikat žádné kroky.
2. Poplatek bude splatný v kanceláři obecního úřadu společně s ostatními poplatky nejpozději do 31.3.2012
3. Známky nebudou (zatím) vydávány, svozová firma odveze každou popelnici. Pokud by mezi námi byli neplatiči, kteří by zneužívali této situace, byli bychom nuceni svozové známky opět zavést. Doufáme, že taková situace nenastane.
4. Vlastníci rekreačních nemovitostí mohou rovněž využít platby v hotovosti, jinak jim bude zaslána složenka .

Někteří občané vyjádřili názor, že zavedením poplatku na hlavu přestanou třidit. Věřím, že je to názor jen několika málo jedinců. Při této příležitosti bych chtěla vysvětlit systém svozu. Od 1.1.2011 zavedla svozová firma ESKO - T vážní zařízení, takže je přesně evidováno, kolik tun odpadu bylo svezeno právě z naší obce. Pokud by se tedy stalo, že byste hromadně přestali odpad třidit, čemuž ale nevěřím, pak

bychom zaplatili za komunální odpad více a zase bychom museli přemýšlet o navýšení poplatku. Podle vyhlášky se výpočet poplatku provádí tak, že se platba skládá ze dvou částí – z fixního poplatku ve výši 150,-- Kč na administrativní činnosti a druhá část by měla odpovídat skutečným nákladům na svoz. Naše skutečné náklady jsou 370,-- Kč na obyv., znamená to tedy, že by výše poplatku podle vyhlášky mohla dosahovat 520 Kč. A ještě jedna informace: díky tomu, že pečlivě třídíte, je výše poplatku v naší obci ve srovnání s okolními obcemi jedna z nejnižších. Věřím, že tak to zůstane i nadále. Navíc ve srovnání s okolními obcemi je i počet sběrných hnízd s ohledem na velikost naší obce poměrně nadstandardní. Má to jeden prostý důvod, co nejvíce vám třídění odpadů usnadnit. A to, že se to daří, je opět důkazem dobré vzájemné spolupráce. Důkazem toho, že vám na prostředí, ve kterém žijete, skutečně záleží. Tak prosím, využívejte sběrných míst na tříděný odpad i nadále.

Dále bych chtěla upozornit, že obec uzavřela smlouvu o ukládání objemného odpadu do sběrného dvora v Okříškách, kam v současné době Štěměchy spádově patří. Jsme si vědomi toho, že Okříšky nejsou právě ideálním místem z hlediska dostupnosti, jednali jsme tedy se společností ESKO-T o změně. Zatím jsme se z důvodu omezené kapacity jednotlivých sběrných dvorů nedohodli. Připravuje se však elektronická evidence využití jednotlivých sběrných míst a potom bude možné využívat kterýkoliv sběrný dvůr ve správě společnosti ESKO-T. Do té doby je však nutné využívat služeb sběrného dvora v Okříškách.

Cena za využití sběrného dvora jednou osobou při každé návštěvě je 140,-- Kč a bude hrazena pololetně z účtu Obce Štěměchy.

Adresa a provozní doba sběrného dvora v Okříškách:

Sběrný dvůr – kontaktní osoba : p. Zdeněk Večeřa

Pod tratí

675 21 Okříšky

St 13.00 – 17.00 (v zimě 12.00 – 16.00 hod)

So 9.00 - 14.00

Sběr a třídění komunálního odpadu

Vážení spoluobčané, ještě jednou rekapitulujeme zavedený režim třídění odpadů. V naší obci jsou na 3 místech umístěny barevné velkoobjemové kontejnery. Jedná se o kontejnery na tříděný odpad, určené pro sběr **(bílého a barevného) skla, papíru, směsných plastů, nápojových kartonů a PET lahví**, dále 2 velkoobjemové kontejnery na bioodpad a 1 velkoobjemový kontejner na kovový odpad.

Proč třídít odpady?

Odpad můžeme bez ohledu na jeho složení skládkovat nebo třídít. Skládkování bylo donedávna běžnou záležitostí. Odpad nebyl tolik agresivní a odolný a za několik let skládkování se rozložil. S rozvojem civilizace odpadů nejen přibýlo, ale výrobky a obaly se staly odolnějšími a biologicky téměř nerozložitelnými. Proto se vhodné odpady k recyklaci třídí a znovu se používají na výrobu dalších materiálů. Třídění odpadů občanům, podnikatelům i obcím ukládá zákon o odpadech. Poplatek za likvidaci komunálního odpadu se stanovuje každoročně podle nákladů na netříděný odpad. Tedy čím více odpadu se vytrídí, o to více by mohla obec a následně občané ušetřit na poplatku. Náklad na netříděný odpad je závislý na množství netříděného odpadu uloženého do popelnic. Jestliže budeme odpad třídít, může dojít ev. i ke snížení poplatku za likvidaci odpadů. Obec má uzavřenou smlouvu se společností EKO-KOM, která na náklady spojené s tříděním odpadů finančně přispívá formou odměn dle výtěžnosti sběru vytríděných komodit (papír, sklo, plasty). Čím více odpadů obec vytrídí, tím více se pokryje nákladů na tříděný odpad.

Jak odpady správně třídít?

Odpady vznikající v domácnostech, se nazývají domovní odpad, komunální odpad je pak odpad, který vzniká na území obce, tzn. domovní odpad od občanů a odpad z údržby obce. Každý z nás vyhodí za rok asi 300-350 kg komunálních odpadů, z toho asi 150–200 kg domovních. Pokud odpady už doma třídíte a dáváte je do barevných kontejnerů nebo na sběrný dvůr, umožníte tak recyklaci průměrně 60–85kg využitelných složek domovních odpadů (papír, plast, sklo, kovy). Bez kovů je celorepublikový průměr za minulý rok 22 kg/obyvatele/rok, v kraji Vysočina to bylo 19,8 kg. Cílová výtěžnost v kraji Vysočina je dosáhnout průměru 27 kg papíru, plastu a skla. V naší obci je možné ukládat odpady na sběrný dvůr v Okříškách a do kontejnerů rozmístěných po obci. V následujícím textu popíšeme třídění jednotlivých druhů odpadu.

Značky na obalech - naši rádci při třídění odpadů: K určení materiálu, ze kterého je obal vyroben, slouží značky a šipky s číslem nebo zkratkou – většinou na dně obalu. Podle nich poznáme, do kterého kontejneru máme obal vyhodit (na kontejneru jsou uvedeny značky i šipky).

Papír - PAP 22

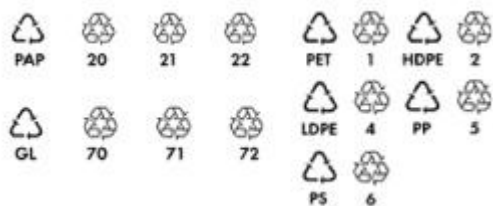
Sklo - GL 70, 71, 72

Polyethylentereftalát - PET 1

Polypropylén - PP 5

Polystyrén - PS 6

Polyetylén (lineární) - HDPE 2

Sběr papíru

Papír je možné recyklovat až pětkrát. Část se přidává do výroby nového papíru nebo se vyrábí recyklovaný papír, který je šedý a používá se na výrobu **sešitů, novinového papíru, lepenky, obalů na vajíčka, toaletního papíru apod.**

Kontejnery na papír jsou rozmístěny po obci pod hospodou a v letošním roce bude i kontejner na Záhumenkách.

DO MODRÝCH KONTEJNERŮ MŮŽETE ODHODIT: reklamní letáky, noviny, časopisy, knihy, sešity, kancelářský papír, krabice, lepenka, kartón, čisté papírové obaly (např. sáčky).

NEVHAZUJTE: mokrý, voskovaný, potažený fólií, uhlový, mastný nebo jinak znečištěný papír, použité plenky a hygienické potřeby.

Sběr plastů

Plastové druhy odpadů se objevují všude v našem okolí. Patří k odpadu, který se nerozloží, proto je ho třeba sbírat a recyklovat k výrobě dalších materiálů. Každý druh plastů je po dotřídění zpracováván jinou technologií, protože mají odlišné složení a vlastnosti. **PET láhve** jsou surovinou pro **výrobu vláken, na spotřební textil, technické tkaniny**, stříž z PET lahví se používá jako **výplň zimních bund a spacáků** nebo se přidávají do tzv. **zátěžových kobereců**. **Z fólií (sáčků a tašek)** se opět vyrábějí **fólie a různé pytle**, např. na odpady. **Ze směsi plastů** lze vyrábět **odpadkové koše, zahradní nábytek, zatravňovací dlažbu apod.** **Nápojové kartony** se zpracovávají buď v papírnách, nebo se drtí a lisují do **desek**, které se používají jako **stavební izolace**. Zbytek plastů se zpracuje na **alternativní palivo**.

DO ŽLUTÝCH KONTEJNERŮ MŮŽETE ODHODIT: PET láhve všech druhů a barev – prosíme o sešlápnutí, nápojové kartony (od mléka, vín, džusů aj.), veškeré plastové odpady, které vznikají v domácnosti - číré fólie a sáčky, duté obaly od aviváží a pracích prostředků, kelímky od potravin, kanystříky od sirupů apod.

NEVHAZUJTE: polystyrén, plasty, které jsou znečištěné od olejů, barev a chemikálií.

Sběr skla

Výroba skla je energeticky velmi náročná. Tím, že je třídíme a umožníme jeho recyklaci, šetříme životní prostředí dvakrát. Nezanášíme svoje okolí odpadem, který se nikdy nerozloží a ušetřenou energii není třeba vyrobit. Sklo se drtí a přidává do výroby nového. Z recyklovaného skla se vyrábějí **lahve na minerálky a pivo a jiné skleněné výrobky**. Ušetří se při tom mnoho energie a surovin, přičemž sklo se dá takto používat donekonečna.

DO BÍLÝCH NEBO ZELENÝCH KONTEJNERŮ MŮŽETE ODHODIT: bílé a barevné sklo – láhve od nápojů, skleněné nádoby, skleněné střepey, tabulové sklo.

NEVHAZUJTE: keramiku, porcelán, autosklo, drátěné sklo, zrcadla.

Sběrný dvůr

Sběrný dvůr v Okříškách :

- využitelné odpady – plasty, sklo, papír, kovy,
- nebezpečné odpady – zářivky a výbojky, akumulátory z osobních aut a motocyklů, baterie a monočlánky, ledničky, lepidla, oleje, barvy a nádoby jimi znečištěné, pneumatiky z osobních automobilů, motocyklů a kol bez ocelových ráfků,
- objemné odpady – nábytek, koberce, linolea, elektrotechnika (TV, rádia, počítače),
- biologicky rozložitelné komunální odpady.

Využívejte pro likvidaci odpadů kromě sběrného dvora také skladovací plochu v obecním areálu, který na sběrný dvůr navazuje (Tanholc). Plocha je rozdělena na dvě části. Jedna část skladu je určena na čistou stavební suť vhodnou pro další zpracování, jako podsypy do staveb apod. Jedná se konkrétně o cihelnou suť, malty, betony, keramické křídlice atd. Ostatní stavební materiály, jako jsou asfaltové lepenky, linolea, obklady a dlažby apod. patří do kontejneru ve sběrném dvoře. Na druhé místo se skladuje dřevo vhodné pro štěpkování, tzn. větve ze stromů a keřů, nikoliv však dřevo natřené barvou, mořené, nebo příliš silné. Takové dřevo patří na sběrný dvůr.

Obecní úřad žádá všechny občany o dodržování popsaných pravidel. Již při nakládání odpadu k odvozu se jimi řiďte, aby nebylo nutné provádět roztřídění až na samotném skladu podle pokynů obsluhy. Železný šrot ukládejte do velkoobjemového kontejneru za Ondráčkovou stodolou. Nevyužívané léky nebo s prošlou lhůtou spotřeby můžete odevzdat ve všech lékárnách.

Marie Báňová

Dašovský mlýn – muzeum mlynářství a venkovského života

Založení Dašovského mlýna a rybníka se dle rodinné ústní tradice klade do doby krále Karla IV., tedy do druhé poloviny čtrnáctého století. Ale nejstarší hmatatelné doklady o něm jsem našla v brněnském archívu ve spisech panství sádeckého (Lánový rejstřík a Tereziánský katastr). Bylo zajímavé luštit staré písmo „kurent“ a dozvídat se jména lidí žijících ve Štětěchách v roce 1656. Vrchnost tehdy v celé zemi sčítala obyvatelstvo, zbídačelé třicetiletou válkou, a sestavila proto velký úřednický aparát, díky němuž se nám dochovaly tyto cenné doklady z historie obcí. I první známá jména našich předchůdců na Dašovském mlýně: Vít Mlynář a po něm Tobiáš Mlynář. Nevíme o nich nic kromě toho, že mohli být současníky a možná přímo rodina pověstné Mariany zavražděné roku 1689.

Na Dašově jsem prožila dětství a považovala ho vždy za svůj pravý domov, i když mě běh života na léta zavál do Třebíče. Od chvíle, kdy se mi povedlo natrvalo vrátit, snila jsem o tom, jak zachránit starobylý dům a mlýnské zařízení, aby um, znalosti a práce našich předků, kterých si velice vážím, nezetlely v zapomnění. Patřily k tomu hodiny studia písemností, rozhovory s odborníky, procházení skanzenů, abych se naučila znát jednotlivé stroje a chápat technologie, o kterých mi nikdo z rodiny nikdy nevyprávěl. Ale člověk v produktivním věku nemívá času nezbyt, a tak jsme se k práci na vyklizení několikapatrového mlýnského křídla, které od roku 1940 ztratilo svůj původní účel a bylo používáno jako odkládiště nepotřebných věcí, dostávali jen po chvilkách. Nebylo nic, co by nás popohánělo. Až před dvěma lety jsem na půdě objevila pravý poklad: deníky pana doktora Karla Hobzy, kde si s pečlivě zapisoval údaje o chovu dobytka, denní práce na polích, v domácnosti, z provozu mlýna i důležité události. Bylo konečně nalezeno to, co mi v historické mozaice chybělo: datum přestavby starého jednoduchého středověkého mlýna na moderní mlýn válcový a jeho uvedení do provozu: „17. 8. 1911 poprvé sypáno na válce.“ Tahle jediná věta pana doktora se stala obrovskou motivací pro mě, protože blížící se sté výročí této události přímo vybízelo k zásadnímu činu. S obrovskou pomocí mých blízkých jsme dokázali mlýnské křídlo uvést alespoň do prvotní podoby jakéhosi muzea nebo skanzenu schopného prohlížení.

Nečekejte tedy žádné naleštěné vitríny a tabulky s popiskami, spíše přirozený vzhled místa, kde se zastavil čas. Dne 9. 8. 2011 jsme uspořádali v úzkém kruhu lidí, kteří se na vzniku muzea podíleli, slavnostní křest, kterého se ujal muzikant a kamarád Petr Bende. Odstartoval slavnostní týden otevřených dveří pro širší okruh přátel a známých, ale kdykoliv od této chvíle mohl přicházet každý, kdo se od nich o mlýně dozvěděl. Loňský rok jsme tak pojali v duchu „zkušebního provozu“, nedělali žádnou velkou propagaci, abychom si pomalu ověřili, jak vlastně na naše dílo budou lidi reagovat. Nadšené ohlasy v knize návštěv nás utvrzují v tom, že naše práce má smysl, ale zároveň si uvědomujeme, že to vše byl jen začátek. Postupně budeme vybírat předměty z depozitáře, čistit, konzervovat a vystavovat je. Mlýn vyžaduje

mnoho stavebních oprav a reálně se přiblížilo i splnění letitých plánů na obnovu vodního kola.

Tímto článkem jsem chtěla vyjádřit velké díky všem, kdo nám pomáhají a podporují nás, ale hlavně pozvat Vás, krajany, na procházku do historie, na oživení vzpomínek, které jistě mnozí na Dašovský mlýn máte. Prohlídka s výkladem trvá zhruba hodinu a je možná celoročně, kromě mrazivých dnů. Muzeum provozujeme jako náš koníček, takže nemáme stálou otevírací dobu, je to vždy na konkrétní domluvě. Bližší informace se dozvíte na našich stránkách www.mastna.com a na telefonu 606788244.

Marta Mastná

Z historie Dašova

Se Štěměchami tvoří společnou obec osada Dašov. Leží 2 km jihovýchodně od Štěměch. Jméno má podle zaniklé osady Dašovice, která stávala v lese pod kopcem Mařenkou při cestě z Lesné do současného Dašova. Dašovice byly původně hrazenou středověkou vesnicí s tvrzištěm. První písemná zmínka o vesnici pochází z roku 1353, kdy patřila polovina vsi Heraltovi z Heraltic a tato polovina je majetkově dlouho sledovatelná. O druhé půli pojednává asi až zápis z roku 1386, jímž Eva, manželka jistého Václava, zastavuje své věno na Dašovicích a Předíně brněnskému židu Šavlovi (Chavlinovi). U této části byla patrně tvrz, neboť Vilém Roman z Myslejovic, který od roku 1390 zboží sceloval, se od roku 1406 po Dašovicích také psal. Před rokem 1415 je získal Jošt Hecht z Rosic, který sídlil jinde, a to byl asi důvod pro opuštění tvrze. Ani Myslejovičtí, jimž nějaký díl zůstal, už v Dašovicích nebydleli.

V roce 1466 byla pustá také vesnice, kterou tehdy získal od Jiřího z Poděbrad Oldřich Mládenec z Miličina. Na jaře 1468 vypravil král Jiří vojsko proti německému císaři Fridrichu III. Císaři okamžitě přispěchal na pomoc uherský král Matyáš Korvín, Jiříkův bývalý zeť. Vojsko Jiřího pod vedením jeho syna Viktorina a Václava Vlčka ustupovalo k třebíčskému klášteru, spoléhaje na jeho dobré opevnění. Klášter byl dobyt, město Třebíč vypáleno a mnoho obyvatel povražděno. Deseti vesnicím v okolí Třebíče se přisuzuje zánik a zpustnutí právě za uherských válek. V této kritické době Štěměchy a okolí obsadil Jindřich Hradecký z Telče, Matyášův přívrženec. Dříve se předpokládalo, že štěměšská tvrz i osady Dašovice, Březová, Bezděkov a Jenišov dobyla uherská vojska. Není to však pravda, štěměšská tvrz byla dobyta roku 1408 a vzápětí obnovena, osady se uvádí pusté již v roce 1466, kdy zde Uhři ještě vůbec nebyli.

Památkou po osadě zůstaly ještě dnes patrné základy domů a hospodářských budov a dvě studánky, o kterých se vypráví, že stávaly v dědině. Po tvrzišti zbylo vyvýšené místo obehnané hlubokým příkopem. Zajímavostí je, že nejen tvrz, ale i celá vesnice byla opevněná, což nepatří k obvyklým jevům. Opevnění vesnice má patrně souvislost s těžbou zlata v okolí. Jistě by si toto místo zasloužilo důkladné zaměření a zjišťovací průzkum. Později koncem 17. století se v blízkosti bývalých Dašovic usadilo několik osadníků a založilo tak novou osadu a nazvali ji zkráceně Dašov. Pěkné okolí této chráněné oblasti s rybníkem Panským, hustými lesy, loukami a horou Mařenkou láká mnoho výletníků a rekreatantů. Za poznámku stojí pověst, která se váže k roku 1689 a k nejvyšší hoře třebíčského okresu – hoře Mařence, jež byla pojmenována po dívce, která byla v její blízkosti zavražděna. Dodnes můžeme vidět na Perných smírčí kámen s křížem, slovem Mariana a letopočtem 1689, který lidé vztyčili na místě vraždy.

Radka Řepová

Z obecního života dnes

Setkání důchodců

Pravidelné střídání místa konání přivedlo dne 12. listopadu loňského roku důchodce z Předína a ze Štěměch tentokrát do našeho kulturního domu. I když se se svými vrstevníky občas setkávají při různých jiných příležitostech, přece jen má tato událost pro všechny zúčastněné nezaměnitelnou atmosféru. Vždyť každý rok se mezi penzisty objevují nové, stále mladší tváře, přičemž ty starší nevykazují známky stárnutí, a tak je pořad nejen na co vzpomínat, ale také co probírat ohledně plánů a přání do budoucna.

Uvolněnou atmosféru setkání uvedla vystoupení našich starostů a v následujícím programu zazněly nejrůznější písně, scénky připomněly poslední divadelní představení i nezbytné návštěvy u praktického lékaře, o oživení se postarala spartakiádní skladba našich žen s válečky, vařečkami, cedníky i dalším sportovním náčiním. O tom, že se vystoupení líbilo, svědčí i sborový zpěv, který zazníval sálem při závěrečné směsce písní. K poslechu i tanci hrála rodinná kapela z Jersic u Budče, zábava probíhala v přátelském duchu a všichni přítomní se shodli na tom, že za rok na shledanou v Předíně.

Stanislav Augustin

Ťukání na dveře

Název jednoho z bodů programu jako by předznamenal smysl našeho tradičního vánočního zpívání. Chceme jím vždy symbolicky zaťukat na dveře nadcházejících svátků, naladit se na vánoční notu a na chvíli se zastavit v neúprosně pravidelném shonu. V neděli 18. prosince jsme se již podruhé sešli v přívětivém prostředí našeho kulturního domu, které umožňuje zejména zpěvákům a hudebníkům představit všechny písně skoro tak, jak se je v čase adventním naučili. Jednotlivá vystoupení, ať už před kulturním domem nebo na podiu, orámovaly vánoční skladby v podání hudebníků z dechové kapely Horanka, naši zpěváci a muzikanti pak přednesli příjemně naladěnému publiku tradiční i moderní vánoční písně. Pásmo **Ťukání na dveře**, které s nadšením sehráli naši nejmenší, pak vyústilo ve společné spontánní vystoupení dospělých i dětí z publika. Sešlo se jich najednou tolik, že to prkna štěměšského divadla snad ani nepamatují, všichni si společně zazpívali, zahráli na různé nástroje i na ořechy a shodli se na tom, že Ježíšek teda opravdu asi přijde.

Stanislav Augustin

Vánoční turnaj

Již potřetí v řadě se v závěru loňského roku uskutečnil neformální vánoční turnaj ve stolním tenisu, v podání našich účastníků spíše v ping-pongu. Pořadatelé již od prvního ročníku záměrně vybrali termín mezi vánočními svátky (letos to vyšlo na středu 28. prosince), neboť to je právě ta doba, kdy tělo po svátečním přejídání a polehávání touží po alespoň menším protažení. Letos jim ho v hojné míře dopřalo celkem 19 účastníků, 7 v kategorii mládeže do 15 let a 12 v kategorii dospělých. Na třech stolech umístěných v hlavním sále našeho kulturního domu od rána probíhaly „lité“ boje provázené úsměvy a dobrou náladou všech zúčastněných sportovců. V pravidlech soutěže je stanoveno, že všechny případné spory řeší se dohodou a přípitkem – stejně jako v minulých letech na spory ani nedošlo, na přípitky v průběhu turnaje i po jeho skončení samozřejmě ano.

V mládežnické kategorii obhájila loňské prvenství Tereza Malíková, v doplňkovém zápase o druhé místo zvítězila Magda Pospíchalová nad Kubou Vídenským, který tak obsadil třetí příčku. V kategorii dospělých se bojovalo ve dvou skupinách, z nichž následně vyšly semifinálové dvojice, jejichž vzájemné zápasy přinesly toto konečné pořadí:

1. Lukáš Bobek
2. Milan Vídenský mladší
3. Libor Toufar
4. Pavel Kovář (mladší)

Jedinou ženskou účastnicí turnaje byla paní Táňa Janů, která se statečně zařadila do skupiny mezi muže a po statečném výkonu po zásluze získala diplom za vítězství v kategorii žen. Vyhlášení výsledků turnaje proběhlo v duchu soutěžení „O pátku Forresta Gumpa“, což dokumentovaly především předávané diplomy. Každý z účastníků si mohl odnést menší či větší ceny, za což pořadatelé děkují obecnímu úřadu, Šárce Vídeňské a Lence Benešové. Na závěr v myšlenkách všech zvítězilo heslo: **ZA ROK ZASE A VE STEJNÉM DUCHU!**

Stanislav Augustin

Výšlap na Mařenku

V letošním roce jsme si již po třinácté opět v hojném počtu vyšlápli společně s ostatními občany mikroregionu Podhůří Mařenky na horu Mařenku. Letos také poprvé společně s námi vyrazili i členové Klubu českých turistů. Ve 12 hodin pronesl předseda mikroregionu slavnostní přípitek a vyjádřil naději, že v příštím roce si vyšlápneme na novou rozhlednu. A jak se výšlap vydařil? To zhodnotili účastníci ve vytopeném kulturním domě při teplém grogu a vynikajícím kančím guláši.

Některým tato procházka nestačila, a tak si letos poprvé na Nový rok vyrazili na blízkou Kobylí hlavu, kde si vzájemně popřáli všechno dobré s přáteli z Chlístova, Herlatic, Pokojovic a Markvartic. Zatímco na Mařence se počet návštěvníků blížil tisícovce, na Kobylí hlavu vyrazila skupinka čítající 24 lidí.

Asi se ptáte: A co ta rozhledna? V pátek třináctého se otvírají obálky s nabídkami firem. Jakmile bude známa nabídková cena, rozhodnou zastupitelstva obcí mikroregionu Podhůří Mařenky, zda projekt finančně podpoří ze svých rozpočtů.

Marie Báňová

Taková kdysi bývala

A taková bude

Tříkrálová sbírka

Ve dnech 1.-14. ledna 2012 se na území celé České republiky uskutečnila Tříkrálová sbírka charity České republiky.

Ve Štěmčích proběhla tato akce v sobotu dne 7. ledna (den po svátku Tří králů), kdy Vás navštívili naši malí koledníci. Každému, kdo přispěl jakoukoliv částkou, patří velké upřímné poděkování. Letos bylo ve Štěmčích vybráno 6.386,- Kč. Díky této dobročinné akci se stále více lidem každý rok dostane pomoci právě z peněz této sbírky.

Koledování na svátek Tří králů patří mezi tradiční vánoční zvyky. Svátek Tří králů je spojován se slavností zjevení Páně. Tři králové představují mudrce Kašpara, Melichara a Baltazara, kteří se vypravili do Betléma uctít právě narozeného Ježíška.

Kašpar přinesl Ježíši zlato, které symbolizovalo královskou důstojnost. Melichar kadidlo, které se používalo a používá při bohoslužbách, Baltazar přinesl myrhu – symbol Ježíšova lidství.

V katolických zemích obcházel 6. ledna všechny domy kněz i s ministranty, učitelem a žáky. Kněz vykuřoval domy kadidlem, kropil světlice svěcenou vodou. Po koledě kněz napsal posvěcenou křídou na dveře nebo na okno velká písmena K+M+B „Christus mansionem benedicat“: „Kristus žehnej tomuto domu“ a příslušný letopočet.

Pranostiky

- Na Tři krále mrzne stále
- Třpytí –li se hvězdy tu noc před Třemi králi, rodí se hojně bílí beránci
- Na Tři krále hodně hvězd, bude hodně kobzolí (brambor)
- Na Nový rok o slepičí krok
- Na Tři krále o krok dále

Ivana Kovářová

Sraz seniorů 12. 11. 2011

